A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nyolcadik tanács)

2024. július 11.*

„Előzetes döntéshozatal – A kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépés – 2011/7/EU irányelv – A 6. cikk (1) bekezdése – Behajtási költségek megtérítése címén fizetendő minimális átalányösszeg – A nemzeti jog olyan rendelkezése, amely csekély összegű követelést érintő vagy nem jelentős késedelmes fizetés esetén lehetővé teszi az ezen átalányösszeg megfizetése iránti kérelmek elutasítását – Az uniós joggal összhangban álló értelmezés kötelezettsége”

A C-279/23. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Sąd Rejonowy Katowice – Zachód w Katowicach (nyugat-katowicei kerületi bíróság, Lengyelország) a Bírósághoz 2023. április 28-án érkezett, 2023. március 7-i határozatával terjesztett elő

a **Skarb Państwa – Dyrektor Okręgowego Urzędu Miar w K**.

és

a **Z. sp.j**.

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nyolcadik tanács),

tagjai: N. Piçarra tanácselnök (előadó), N. Jääskinen és M. Gavalec bírák,

főtanácsnok: A. Rantos,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Z. sp.j. képviseletében K. Pluta-Gabryś radca prawny,

– a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: lengyel.

– az Európai Bizottság képviseletében G. Gattinara és M. Owsiany-Hornung, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló, 2011. február 16-i 2011/7/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2011. L. 48., 1. o.; helyesbítések: HL 2012. L. 233., 3. o.; HL 2015. L. 218., 82. o.) 6. cikke (1) bekezdésének értelmezésére irányul.

2 E kérelmet a Dyrektor Okręgowego Urzędu Miar w K. (K.-i regionális mérésügyi hivatal igazgatója, a továbbiakban: mérésügyi hivatal) által képviselt Skarb Państwa (államkincstár, Lengyelország) és a Z. sp.j., egy lengyel jog szerinti társaság között folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amelynek tárgya az e hivatal részéről felmerült behajtási költségekért járó átalány-kártérítés iránti kérelem, az említett hivatal által nyújtott, mérőműszerek hitelesítésével kapcsolatos szolgáltatásokra vonatkozó, Z általi, egymást követő késedelmes fizetése miatt.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 2011/7 irányelv (12), (17) és (19) preambulumbekezdése kimondja:

„(12) A késedelmes fizetés olyan szerződésszegés, amelyet a legtöbb tagállamban az alacsony vagy fel nem számított késedelmi kamatok és/vagy hosszadalmas jogorvoslati eljárások az adósok számára pénzügyi szempontból vonzóvá tettek. E folyamat visszafordításához és a fizetési késedelem előnytelenné tételéhez a pontos fizetés kultúrájára való határozott váltás szükséges, ideértve, hogy a kamat felszámítására való jog kizárása mindig súlyosan hátrányos [helyesen: nyilvánvalóan tisztességtelen] szerződési feltételnek vagy gyakorlatnak minősüljön. Ez a váltás a fizetési határidőkre és a hitelezőknek a felmerült költségeikért járó kártérítésre vonatkozó különleges rendelkezések bevezetését is magában foglalja, és többek között azt, hogy a behajtási költségek megtérítéséhez való jog kizárását tekintsék súlyosan hátrányosnak [helyesen: és többek között azt is, hogy vélelmezni kell a behajtási költségek megtérítéséhez való jog kizárásának nyilvánvaló tisztességtelenségét].

[…]

(17) Késedelmi kamat felszámítása céljából az adós fizetése késedelmesnek tekintendő, amennyiben a hitelező az esedékesség napján nem rendelkezik a tartozás összegével, feltéve, hogy ő maga teljesítette jogszabályi és szerződéses kötelezettségeit.

[…]

(19) A késedelmes fizetés előnytelenné tétele érdekében a késedelmes fizetés következtében felmerült behajtási költségekért a hitelezőknek nyújtott méltányos kártérítést kell biztosítani. A behajtási költségeknek a késedelmes fizetés következtében felmerülő adminisztratív költségek megtérítését, valamint a felmerülő belső költségekért fizetendő kártérítést is fedezniük kell, amelynek érdekében ennek ezen irányelvnek egy rögzített minimumösszeget kell meghatároznia, amelyhez a késedelmi kamatot hozzá kell adni. Egy rögzített összegű kártérítés a behajtáshoz kapcsolódó adminisztratív és belső költségek korlátozására irányul. A behajtási költségek megtérítésének meghatározásakor figyelembe kell venni, hogy ez nem sértheti azon nemzeti rendelkezéseket, amelyek alapján a nemzeti bíróság kártérítést is megítélhet a hitelezőnek az adós késedelmes fizetése következtében felmerült bármely további kárért.”

4 Ezen irányelv „Tárgy és hatály” címet viselő 1. cikke a következőket írja elő:

„(1) Ezen irányelv célja a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépés a belső piac megfelelő működésének biztosítása érdekében, ily módon ösztönözve a vállalkozások, különösen pedig a [kis-és középvállalkozások (kkv-k)] versenyképességét.

(2) Ez az irányelv a kereskedelmi ügyletek ellenértékének kiegyenlítéseként teljesített valamennyi fizetésre vonatkozik.

[…]”

5 Az említett irányelv 2. cikkének 1–4. pontja szerint:

„Ezen irányelv alkalmazásában a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:

1. »kereskedelmi ügyletek«: vállalkozások, illetve vállalkozások és hatóságok között lebonyolított olyan ügyletek, amelyek tárgya fizetés ellenében áruk adásvétele vagy szolgáltatások nyújtása;

2. »hatóság«: a [vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai ágazatban működő ajánlatkérők beszerzési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i] 2004/17/EK [európai parlamenti és tanácsi] irányelv (HL 2004. L 134., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 7. kötet, 19. o.) 2. cikke (1) bekezdésének a) pontjában és a[z építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i] 2004/18/EK [európai parlamenti és tanácsi] irányelv (HL 2004. L 134., 114. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 7. kötet, 132. o.; helyesbítés: HL 2014. L 339., 14. o.) 1. cikkének (9) bekezdésében meghatározott bármely ajánlatkérő szerv, függetlenül a szerződés tárgyától vagy értékétől;

3. »vállalkozás«: hatóságnak nem minősülő, önálló gazdasági vagy szakmai tevékenységet folytató szervezet, még ha az adott tevékenységet egyetlen személy is végzi;

4. »késedelmes fizetés«: a szerződéses vagy törvényes fizetési határidőn belül nem teljesített fizetés, és ha a 3. cikk (1) bekezdésében vagy a 4. cikk (1) bekezdésében megállapított feltételek teljesülnek”.

6 A 2011/7 irányelvnek „A vállalkozások közötti ügyletek” című 3. cikke a következőképpen szól:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a vállalkozások között lebonyolított ügyletekben a hitelező külön fizetési felszólítás nélkül legyen jogosult késedelmi kamatra, amennyiben teljesülnek az alábbi feltételek:

a) a hitelező teljesítette szerződéses és jogszabályi kötelezettségeit; és

b) a hitelező nem kapta kézhez időben az esedékes összeget, kivéve, ha az adós nem felel a késedelemért.

[…]”

7 Ezen irányelvnek „A vállalkozások és a hatóságok közötti ügyletek” címet viselő 4. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„A tagállamok biztosítják, hogy azon kereskedelmi ügyletekben, amelyekben az adós egy hatóság, a (3), (4) vagy (6) bekezdésben meghatározott időtartam lejártakor a hitelező külön fizetési felszólítás nélkül legyen jogosult a törvényes késedelmi kamatra, amennyiben teljesülnek az alábbi feltételek:

a) a hitelező teljesítette szerződéses és jogszabályi kötelezettségeit; és

b) a hitelező nem kapta kézhez időben az esedékes összeget, kivéve, ha az adós nem felel a késedelemért.

”

8 Az említett irányelv „A behajtási költségek megtérítése” című 6. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben kereskedelmi ügyletekben a 3. vagy a 4. cikkel összhangban késedelmi kamat válik esedékessé, a hitelező jogosult az adóstól legalább 40 [euró] összegű átalány megfizetését követelni.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy az (1) bekezdésben említett átalányösszeg külön fizetési felszólítás nélkül, a hitelező számára felmerült behajtási költségekért kártérítésként váljon esedékessé.

[…]”

9 Ugyanezen irányelv „Tisztességtelen szerződéses feltételek és gyakorlatok” című 7. cikkének (1) és (3) bekezdése a következőket mondja ki:

„(1) A tagállamok rendelkeznek arról, hogy a szerződéses vagy a gyakorlatban alkalmazott, a fizetési határnapra vagy határidőre, a késedelmi kamatlábra vagy a behajtási költségek megtérítésére vonatkozó feltétel ne legyen végrehajtható, vagy arra hivatkozással kártérítési igényt lehessen támasztani, amennyiben ez a hitelező számára súlyosan hátrányos.

Annak megállapításakor, hogy valamely szerződéses feltétel vagy gyakorlat az első albekezdés értelmében súlyosan hátrányos-e a hitelező számára, minden körülményt figyelembe kell venni, ideértve:

a) a helyes kereskedelmi gyakorlattól való nagymértékű eltérést, amely ellentétes a jóhiszeműség és a tisztességes kereskedés elvével;

b) a termék vagy a szolgáltatás jellegét; és

c) olyan objektív ok fennállását, amely miatt az adós eltért a késedelmes fizetés esetén alkalmazott törvényes kamatlábtól, a 3. cikk (5) bekezdésében, a 4. cikk (3) bekezdésének a) pontjában, a 4. cikk (4) bekezdésében és a 4. cikk (6) bekezdésében említett fizetési határidőtől vagy a 6. cikk (1) bekezdésében említett átalányösszegtől.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában a késedelmi kamatot kizáró valamely szerződéses feltétel vagy gyakorlat súlyosan hátrányosnak minősül.

(3) Az (1) bekezdés alkalmazásában a behajtási költségek 6. cikk szerinti megtérítését kizáró valamely szerződéses feltétel vagy gyakorlat súlyosan hátrányosnak minősül.”

A lengyel jog

A kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó túlzott késedelmek elleni fellépésről szóló törvény

10 A 2011/7 irányelvet a lengyel jogba átültető, és 2013. április 28-án hatályba lépett 2013. március 8-i ustawa o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó túlzott késedelmek elleni fellépésről szóló törvény) (Dz. U. 2022., 893. tétel) 10. cikke értelmében:

„(1) A hitelező azon naptól kezdve, amikor megszerzi a 7. cikk (1) bekezdése vagy a 8. cikk (1) bekezdése szerinti kamatokra való jogosultságot, jogosult arra, hogy az adóstól felszólítás nélkül a behajtási költségekért az alábbi összegeknek megfelelő kártérítést kapjon:

1. 40 euró – amennyiben a pénzbeli ellenszolgáltatás értéke nem haladja meg az 5000 lengyel zlotyt (PLN) [(hozzávetőleg 1155 euró)];

[…]

2. A hitelező az 1. bekezdésben említett összegen felül megfelelő kártérítésre jogosult a nála felmerült és az említett összeget meghaladó fennmaradó behajtási költség miatt.”

A polgári törvénykönyv

11 Az 1964. április 23-i ustawa – Kodeks cywilny (polgári törvénykönyvről szóló törvény) (Dz. U. 2022., 1360. tétel) (a továbbiakban: lengyel polgári törvénykönyv) 5. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A jogosult nem gyakorolhatja jogát e jog társadalmi-gazdasági céljával és a társadalmi együttélés szabályaival ellentétes módon. A jogosult ezen cselekménye vagy mulasztása nem tekinthető a szóban forgó jog gyakorlásának, és nem élvezhet védelmet.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

12 A mérésügyi hivatal mérőműszerek hitelesítésével kapcsolatos szolgáltatásokat nyújt, amelyeket a Z társaság rendszeresen igénybe vesz. Ez utóbbi két alkalommal késedelmesen fizetett e szolgáltatásokért. Az első, húsznapos késedelmes fizetés 246 PLN (hozzávetőleg 55 euró) összegre, a második, ötnapos késedelmes fizetés pedig 369 PLN (hozzávetőleg 80 euró) összegre vonatkozott.

13 A mérésügyi hivatal ezt követően keresetet indított a Sąd Rejonowy Katowice – Zachód w Katowicach (nyugat-katowicei kerületi bíróság, Katowice, Lengyelország), a kérdést előterjesztő bíróság előtt, 80 euró, azaz a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó túlzott késedelmek elleni fellépésről szóló törvény 10. cikke (1) bekezdésének 1. pontja szerinti behajtási költségek megtérítése címén járó összeg kétszerese, valamint a lengyel jogban előírt kamatok megfizetése iránt.

14 A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a lengyel bíróságok állandó ítélkezési gyakorlata szerint a behajtási költségeket fedező átalányösszeg megfizetésére irányuló kereseteket elutasítják, ha az adós fizetési késedelme nem jelentős, vagy ha a fizetendő követelés összege csekély. Hangsúlyozza, hogy az előtte folyamatban lévő ügy illusztrálja ezt a gyakorlatot, mivel Z-t soha nem marasztalták el annak ellenére, hogy legalább 39 alkalommal esett fizetési késedelembe.

15 A kérdést előterjesztő bíróság szerint e keresetek elutasítása a lengyel polgári törvénykönyv 5. cikkén alapul, amelyet úgy kell értelmezni, hogy amennyiben a késedelmesen kiegyenlített követelés összege nem haladja meg a 100–300 eurónak megfelelő lengyel złotyt, vagy ha a követelés fizetési késedelme nem haladja meg a 2–6 hetet, a hitelezőnek nyújtott kártérítés a „társadalmi együttélés szabályaival ellentétesnek” minősül, amely kifejezést e bíróság a „jó erkölcsbe ütközés” fogalmával azonosít.

16 A kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy összeegyeztethető-e az ilyen értelmezés a 2011/7 irányelv (12) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett 6. cikke (1) bekezdésével. E bíróság szerint ugyanis a lengyel bíróságok által elfogadott azon gyakorlat, hogy az adósok csekély összegeket késedelmesen fizetnek, aminek következtében az e gyakorlatot tiszteletben nem tartó és kártérítést követelő hitelezőt úgy tekintik, mint aki megsérti a „társadalmi együttélés” említett „szabályait”, nem indokolhatja, hogy a nemzeti jog kivételt vezessen be az említett 6. cikk (1) bekezdésében előírt egyértelmű, pontos és feltétlen szabály alól.

17 E körülmények között határozott úgy a Sąd Rejonowy Katowice – Zachód w Katowicach (nyugat-katowicei kerületi bíróság, Katowice), hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Ellentétes-e a […] 2011/7/EU irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével az a nemzeti szabályozás, amely szerint a nemzeti bíróság elutasíthatja az e rendelkezésben említett behajtási költségek megtérítése iránti keresetet azzal az indokkal, hogy az adós fizetési késedelme nem volt jelentős, illetve azzal az indokkal, hogy a követelés összege, amelynek megfizetésével az adós késedelembe esett, csekély volt?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

18 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy amennyiben – mint a jelen ügyben is – a 2011/7 irányelv 2. cikkének 2. pontja értelmében vett hatóság egy vállalkozás tekintetében pénzösszeg hitelezőjének minősül, a két jogalany között fennálló jogviszonyok nem tartoznak az ezen irányelv 2. cikkének 1. pontja értelmében vett „kereskedelmi ügylet” fogalma alá, és ebből következően nem tartoznak az említett irányelv hatálya alá sem (2022. január 13-i New Media Development & Hotel Services ítélet, C-327/20, EU:C:2022:23, 44. pont).

19 Mindazonáltal a Bíróság hatáskörrel rendelkezik az uniós jogi rendelkezésekre vonatkozó, előzetes döntéshozatal iránti kérelmekről való döntésre olyan helyzetekben, amikor az alapeljárás tárgyát képező tények nem tartoznak ugyan közvetlenül az uniós jog hatálya alá, de ahol az említett rendelkezéseket a nemzeti jog a tartalmukra való hivatkozással alkalmazandóvá teszi (lásd ebben az értelemben: 2016. november 15-i Ullens de Schooten ítélet, C-268/15, EU:C:2016:874, 53. pont; 2020. január 30-i I. G. I. ítélet, C-394/18, EU:C:2020:56, 45. pont).

20 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a lengyel jog a behajtási költségek megtérítéséhez való jogot kiterjeszti a 2011/7 irányelv hatálya alá nem tartozó olyan helyzetekre, amelyekben a késedelmes fizetéssel érintett összeg hitelezője hatóság, az adós pedig vállalkozás, annak érdekében, hogy a kártérítést pontosan ugyanolyan módon fizessék meg, függetlenül attól, hogy a hitelező vállalkozás vagy hatóság. E körülmények között az előzetes döntéshozatal keretében kért értelmezés szükségesnek tűnik annak érdekében, hogy az uniós jog alkalmazandó rendelkezéseit egységesen értelmezzék. A kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdésre tehát válaszolni kell.

21 Egyetlen kérdésével e bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2011/7 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes a nemzeti bíróságok azon gyakorlata, amely szerint elutasítják az e rendelkezésben említett, behajtási költségek megtérítése címén fizetendő minimális átalányösszeg iránti keresetet azzal az indokkal, hogy az adós fizetési késedelme nem volt jelentős, illetve hogy a követelés összege, amelynek megfizetésével az adós késedelembe esett, csekély volt.

22 Először is, a 2011/7 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése annak biztosítására kötelezi a tagállamokat, hogy amennyiben kereskedelmi ügyletekben késedelmi kamat válik esedékessé, a hitelező jogosult legyen az adóstól legalább 40 euró átalányösszeg megfizetését követelni a behajtási költségek megtérítése címén. Továbbá e 6. cikk (2) bekezdése előírja a tagállamok számára, hogy biztosítsák, hogy az ilyen minimális átalányösszeget automatikusan, még az adósnak címzett felszólítás nélkül is megfizessék, és hogy az említett összeg a hitelező számára a felmerült behajtási költségek megtérítésére irányuljon.

23 A „késedelmes fizetés” fogalmát, amely alapját képezi a hitelező azon jogosultságának, hogy ne csak késedelmi kamatokat követeljen az adóstól, hanem a 2011/7 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése értelmében egy legalább 40 eurós átalányösszeget is, az említett irányelv 2. cikkének 4. pontja úgy határozza meg mint a szerződéses vagy törvényes fizetési határidőn belül nem teljesített fizetést. Mivel ez az irányelv az 1. cikke (2) bekezdésének megfelelően kiterjed „a kereskedelmi ügyletek ellenértékének kiegyenlítéseként teljesített valamennyi fizetésre”, a „késedelmes fizetés” e fogalma minden egyes egyedileg figyelembe vett kereskedelmi ügyletre alkalmazandó (2022. október 20-i BFF Finance Iberia ítélet, C-585/20, EU:C:2022:806, 28. pont; 2022. december 1-jei X [Gyógyászati termékek értékesítése] ítélet, C-419/21, EU:C:2022:948, 30. pont).

24 Másodszor, a 2011/7 irányelv 6. cikk (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 3. cikkének (1) bekezdése szerint a vállalkozások közötti kereskedelmi ügyleteket illetően, és az ezen irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 4. cikkének (1) bekezdése szerint a vállalkozások és hatóságok közötti ügyleteket illetően a késedelmi kamatok, akárcsak a 40 eurós átalányösszeg, automatikusan esedékessé válnak az említett irányelv 3. cikkében, illetve 4. cikkében előírt fizetési határidő lejártakor. Ennek (17) preambulumbekezdése e tekintetben kimondja, hogy „[a] késedelmi kamat felszámítása céljából az adós fizetése késedelmesnek tekintendő, amennyiben a hitelező az esedékesség napján nem rendelkezik a tartozás összegével, feltéve, hogy ő maga teljesítette jogszabályi és szerződéses kötelezettségeit”.

25 A 2011/7 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének, 4. cikke (1) bekezdésének vagy 6. cikke (1) bekezdésének szövegében semmi nem utal arra, hogy az ez utóbbi rendelkezésben előírt minimális átalányösszeget nem kell megfizetni nem jelentős késedelmes fizetés esetén, vagy az érintett követelés csekély összege miatt, amelynek késedelméért az adós kizárólagosan felelős.

26 Következésképpen a 2011/7 irányelv 6. cikke (1) bekezdésének szó szerinti és rendszertani értelmezéséből az következik, hogy a behajtási költségek megtérítése címén előírt 40 eurós minimális átalányösszeget meg kell fizetni az olyan hitelező számára, aki teljesítette kötelezettségeit, a kereskedelmi ügylet ellenértékeként esedékességkor nem teljesített minden egyes kifizetés tekintetében, függetlenül a késedelmes fizetéssel érintett követelés összegétől vagy e késedelem időtartamától.

27 Harmadszor, a 2011/7 irányelv 6. cikkének ezen értelmezését az irányelv célja is megerősíti. Ezen irányelv 1. cikkének az említett irányelv (12) és (19) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett (1) bekezdéséből ugyanis az következik, hogy annak célja nem csupán az, hogy visszatartsa a késedelmes fizetéseket annak elkerülésével, hogy azok ilyen helyzetben az alacsony vagy fel nem számított késedelmi kamatok miatt pénzügyi szempontból az adós számára vonzóak legyenek, hanem az is, hogy hatékony védelmet biztosítson a hitelező számára a késedelmes fizetéssel szemben. E (19) preambulumbekezdés egyrészről kimondja, hogy a behajtási költségeknek adminisztratív költségek megtérítését, valamint a felmerülő belső költségekért fizetendő kártérítést is fedezniük kell, és másrészről, hogy az átalányösszeggel történő kártérítésnek a behajtáshoz kapcsolódó adminisztratív és belső költségek csökkentésére kell irányulnia (lásd ebben az értelemben: 2022. október 20-i BFF Finance Iberia ítélet, C-585/20, EU:C:2022:806, 35. és 36. pont; 2022. december 1-jei X [Gyógyászati termékek értékesítése] ítélet, C-419/21, EU:C:2022:948, 36. pont).

28 Ebből a szempontból sem a fizetendő követelés csekély összege, sem pedig a fizetési késedelem nem jelentős jellege nem indokolhatja az adós mentességét a behajtási költségek megtérítése címén fizetendő minimális átalányösszeg megfizetése alól minden olyan fizetési késedelem után,

amelyért kizárólag ő a felelős. E mentesség megfosztaná mindennemű hatékony érvényesüléstől a 2011/7 irányelv 6. cikkét, amelynek célja – amint azt az előző pont hangsúlyozza – nem csupán az e késedelmes fizetések visszaszorítása, hanem az is, hogy „a hitelező számára felmerült behajtási költségekért” kártérítést nyújtson, mivel e költségek azon fizetések és azon összegek számával arányosan nőnek, amelyeket az adós nem fizet ki az esedékességkor. E körülmények között nem tekinthető úgy, hogy ezen adós az ezen irányelv 7. cikke (1) bekezdése második albekezdésének c) pontja értelmében vett „objektív okkal” rendelkezik az említett irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében említett átalányösszeg fizetésétől való eltéréshez, mivel e 7. cikk (3) bekezdése pontosítja, hogy annak (1) bekezdése alkalmazásában „a behajtási költségek 6. cikk szerinti megtérítését kizáró valamely szerződéses feltétel vagy gyakorlat súlyosan hátrányosnak minősül” (lásd ebben az értelemben: 2022. október 20-i BFF Finance Iberia ítélet, C-585/20, EU:C:2022:806, 37. pont; 2022. december 1-jei X [Gyógyászati termékek értékesítése] ítélet, C-419/21, EU:C:2022:948, 37. pont).

29 Végül, ami a lengyel polgári törvénykönyvnek a kérdést előterjesztő bíróság által említett 5. cikkét illeti, amelynek értelmében a társadalmi-gazdasági célt vagy a társadalmi együttélés szabályait sértő módon gyakorolt jog nem részesül védelemben, emlékeztetni kell arra, hogy a nemzeti jog uniós joggal összhangban álló értelmezésének elve megköveteli, hogy a nemzeti bíróságok, többek között a nemzeti jog *contra legem* értelmezése tilalmának tiszteletben tartása mellett, hatáskörük keretei között tegyenek meg mindent annak érdekében, hogy a belső jog egészére tekintettel és az általa elfogadott értelmezési módszerek alkalmazásával biztosítsák a szóban forgó irányelv teljes érvényesülését, és annak céljával összhangban álló eredményre jussanak (2012. január 24-i Dominguez ítélet, C-282/10, EU:C:2012:33, 27. pont; 2023. május 4-i ALD Automotive ítélet, C-78/22, EU:C:2023:379, 40. pont).

30 Az összhangban álló értelmezés követelménye többek között a nemzeti bíróságok azon kötelezettségével jár, hogy adott esetben módosítaniuk kell az állandó ítélkezési gyakorlatot, amennyiben az a belső jognak valamely irányelv céljaival összeegyeztethetetlen értelmezésén alapul. Következésképpen valamely nemzeti bíróság nem tekintheti megalapozottan úgy, hogy csupán azon okból kifolyólag nem tud valamely nemzeti rendelkezést az uniós joggal összhangban értelmezni, mivel e rendelkezést állandó jelleggel e joggal összeegyeztethetetlen módon értelmezték (2018. november 6-i Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften ítélet, C-684/16, EU:C:2018:874, 60. pont).

31 Mivel a lengyel polgári törvénykönyv 5. cikkét nem lehet a 2011/7 irányelvnek a jelen ítélet 26–28. pontjában értelmezett 6. cikkével összhangban értelmezni, valamint az előző pontban felidézett követelményekre tekintettel az uniós jogi rendelkezéseket hatáskörének keretei között alkalmazni hivatott nemzeti bíróság köteles biztosítani e normák teljes érvényesülését, szükség esetén – saját hatáskörénél fogva – mellőzve az alapügyben szóban forgóhoz hasonló nemzeti jogi rendelkezés alkalmazását, utólagosan is, anélkül hogy előzetesen kérelmeznie vagy várnia kellene azok jogalkotói vagy bármilyen egyéb alkotmányos úton történő megsemmisítésére (2019. június 24-i Popławski ítélet, C-573/17, EU:C:2019:530, 58. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

32 A fenti indokokra tekintettel a kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2011/7 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes a nemzeti bíróságok azon gyakorlata, amely szerint elutasítják az e rendelkezésben említett, behajtási költségek megtérítése címén fizetendő minimális átalányösszeg iránti keresetet azzal az indokkal, hogy az adós fizetési késedelme nem volt jelentős, illetve hogy a követelés összege, amelynek megfizetésével az adós késedelembe esett, csekély volt.

A költségekről

33 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nyolcadik tanács) a következőképpen határozott:

A kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló, 2011. február 16-i 2011/7/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

azzal ellentétes a nemzeti bíróságok azon gyakorlata, amely szerint elutasítják az e rendelkezésben említett, behajtási költségek megtérítése címén fizetendő minimális átalányösszeg iránti keresetet azzal az indokkal, hogy az adós fizetési késedelme nem volt jelentős, illetve hogy a követelés összege, amelynek megfizetésével az adós késedelembe esett, csekély volt.

Aláírások